3. Ausweise für Geistliche und ihre Gehilfen, Ärzte, Tierärzte und Hebammen, die sich in Ausübung ihres Berufs befinden, berechtigen zum Grenzübertritt auch während der Nachtstunden. Dasselbe gilt für andere Personen, falls besondere Dringlichkeitsgründe vorliegen, z. B. für Schleusenwärter bei Wassersgefahr.

4. Der Grenzübertritt auf der Eisenbahn unterliegt nicht den in vorstehendem vorgesehenen zeitlichen Beschränkungen.

Artikel 10

Die vertragschließenden Teile behalten sich vor, die in den Artikeln 4, 5 und 7 vorgesehenen Gebühren nach Maßgabe der Verhältnisse im beiderseitigen Einvernehmen anderweit festzusetzen.

Artikel 11

Mitglieder von Feuerlöschvereinigungen eines der vertragschließenden Teile, die als solche gekennzeichnet sind, haben zum Zwecke der Hilfeleistung bei Bränden im Gebiete des anderen Teiles das Recht, auch ohne im Besitz eines der im Artikel 3 bezeichneten Ausweise zu sein, mit ihren Gerätschaften nebst Bespannung die Grenze an der nach den Umständen gebotenen Stelle zu überschreiten und sich für die Dauer der Hilfeleistung im Gebiete des anderen Teiles aufzuhalten, unter der Voraussetzung, daß sie sich der Leitung der nach den Bestimmungen am Orte der Brandstätte zuständigen Persönlichkeit unterstellen.

II. Sachliche Erleichterungen

Artikel 12

1. Zur Erleichterung des gegenseitigen Verkehrs in den Zollgrenzbezirken werden die im Abs. 2 unter a bis d aufgeführten Bestimmungen getroffen. Dabei werden als Zollgrenzbezirke diejenigen auf beiden Seiten der gemeinschaftlichen Zollgrenze gelegenen Gebietsteile anerkannt, welche von jedem der vertragschließenden Teile für sein Gebiet als solche bezeichnet werden. Die Breite des Zollgrenzbezirkes darf jedoch ohne Zustimmung des anderen Teiles auf keiner Seite über 10 Kilometer hinaus festgesetzt werden.

2a) Die Bewohner eines Zollgrenzbezirkes dürfen Mundvorrat für die Dauer ihres Aufenthalts im jenseitigen Zollgrenzbezirke, jedoch nicht mehr als 1 Kilogramm, worin höchstens 250 Gramm Fleisch oder Fett mit Ausschluß von Butter enthalten sein darf, zoll- und abgabenfrei aus- und einführen. Ebenso dürfen

3. Przy wykonywaniu zawodowych obowiązków uprawniają przepustki dla księży i ich pomocników, dla lekarzy, weterynarzy i dla akuszerek do przekraczania granicy także nocą. To samo dozwala się też innym osobom w razie wypadków nagłych i ważnych, jako w razie powodzi — dozorcom upustów.

4. Przekraczanie granicy koleją żelazną nie podlega ograniczeniom co do czasu, przewidzianym powyżej.

Artykuł 10

Obie strony zawierające układ zastrzegą się co do przeprowadzenia w obopólnem porozumieniu oraz w miarę potrzeby zmiany w postanowieniach o należytościach, przewidzianych w artykułach 4., 5. i 7.

Artykuł 11

Członkowie Związków Straży pożarnych jednej ze stron zawierających układ, którzy są odpowiednio oznaczeni, mają w celu niesienia pomocy przy pożarach na terytorjum strony drugiej prawo przekraczania granicy z narzędziami i furgonami swemi w miejscach, które okażą się wedle okoliczności dogodnemi, — przy tem mogą nie posiadać określonych w artykule 3. przepustek oraz mają prawo przebywać na terytorjum strony drugiej przez czas udzielania pomocy, z tem jednakże zastrzeżeniem, że winni poddać się kierownictwu osoby, właściwej wedle przepisów wydanych na miejscu pożaru.

II. Ułatwienia rzeczowe

Artykuł 12

1. Celem ułatwienia obustronnego ruchu granicznego w obwodach celnych wydaje się zarządzenia, zawarte w ustępie 2. pod lit. a) b) c) i d). Za celne obwody graniczne należy uważać te obszary, które leżą po obu stronach wspólnej linji graniczno — celnej, a które każda ze stron zawierających układ na swym obszarze uzna jako takie. Szerokość granicznego obwodu celnego nie może być ustaloną po żadnej stronie bez przyzwolenia strony drugiej ponad 10 kilometrów.

2. a) Mieszkańcy granicznego obwodu celnego mogą ze sobą zabierać tam i z powrotem bez cła i wszelkich opłat żywność dla własnej potrzeby na czas pobytu na terenie przeciwległego, granicznego obwodu celnego, jednakowoż nie ponad 1 kilogram, w czem najwyżej 1) 4 kilograma mięsa

sie beim Grenzübertritt bis zu 600 Mark deutsches oder 3000 Mark polnisches Papiergeld innerhalb eines Kalendermonats mitnehmen.

b) Gegenstände des eigenen Bedarfs der Bewohner eines Zollgrenzbezirkes, die in dem gegenüberliegenden Zollgrenzbezirke handwerksgemäß verarbeitet, umgearbeitet oder ausgebessert werden sollen, dürfen zu diesem Zwecke frei von Zöllen und sonstigen Abgaben aus- und nach erfolgter Verarbeitung usw. wieder eingeführt werden. Ebenso dürfen die Bewohner der Zollgrenzbezirke des einen der vertragschließenden Teile, die für landwirtschaftliche Gegenstände, wie Getreide, Ölsamen, Hanf, Lein, Holz und Lohe zum Vermahlen, Stampfen, Schneiden, Reiben usw. auf die Benutzung von Mühlen und sonstigen entsprechenden Betriebsstätten in dem unmittelbar gegenüberliegenden Zollgrenzbezirke angewiesen sind, solche Gegenstände zu diesem Zwecke frei von Zöllen und sonstigen Abgaben über die Grenze bringen und nach ihrer Verarbeitung in der dem Rohzustand entsprechenden Menge oder in dem diesem Zustand entsprechenden Gewichte zurückführen. Voraussetzung für die vorstehend erwähnten Vergünstigungen ist, daß die Gegenstände für den eigenen Wirtschaftsbedarf gebraucht werden.

c) Die Bewohner der beiderseitigen Zollgrenzbezirke dürfen Gerätschaften für Abendmahl und letzte Ölung sowie zum religiösen Gebrauche bestimmte Bücher, Handwerks- und sonstige Geräte, Instrumente und Maschinen aus einem Zollgrenzbezirke zum vorübergehenden Gebrauch in dem gegenüberliegenden Zollgrenzbezirke frei von Zöllen und sonstigen Abgaben aus- und einführen. Aus- und Einfuhrverbote werden hierdurch nicht berührt. Für Akten von Anwälten, für Projektstücke sowie für Zeichnungen von Technikern ist eine besondere Erlaubnis der zuständigen Verwaltungsbehörde erforderlich.

d) Eigentümer derjenigen landwirtschaftlich oder forstwirtschaftlich genutzten, im Zollgrenzgebiete gelegenen, einzeln oder zu mehreren eine wirtschaftliche Einheit bildenden Grundstücke, die von der Grenze durchschnitten werden oder deren wirtschaftliche Einheit durch die Grenze getrennt worden ist, dürfen die zur Bewirtschaftung dieser Grundstücke erforderlichen tierischen und pflanzlichen Düngemittel, Sämereien und Saatgut, Forstpflanzen, Gerätschaften und Fuhrwerke mit Einschluß der Arbeitstiere, ferner Früchte der in Rede stehenden Grundstücke sowie die sonstigen Bodenerzeugnisse und die nachstehend bezeichneten Bodenbestandteile, nämlich Natursteine, Kies, Sand, Lehm und Ton, frei von

lub tłuszczu z wyłączeniem jednak masła. Również wolno im przy przekraczaniu granicy przewieźć ze sobą papierowe pieniądze niemieckie wzgl. polskie do wysokości 600 mk niemieckich lub 3000 mk polskich na miesiąc.

b) Te przedmioty własnej potrzeby mieszkańców danego celnego obwodu granicznego, które w przeciwległym celnym obwodzie granicznym winny być w sposób rzemieślniczy przekształcone, odrobione lub naprawione, można w tym celu przewieźć bez cła i bez wszelkich opłat, a następnie po dokonanej przeróbce itd. można je do swego kraju napowrót przewieźć, również bez cła i wszelkich opłat. Również wolno mieszkańcom celnych obwodów granicznych jednej ze stron układ zawierających przewozić przez granicę bez cła ani innych opłat przedmioty produkcji rolnej, jako to zboże, nasiona olejne, konopje, len, drzewo i korę do przemiału, wytłoczenia, przerżnięcia lub przetarcia itd. przyczem mieszkańcy winni używać młynow i innych odpowiednich przetworni, położonych w obrębie bezpośrednio przeciwległego celnego obwodu granicznego; przedmioty takie wolno mieszkańcom w tym celu po przeróbce ich przewozić z powrotem, i to w ilości i wadze, odpowiadającej ilości i wadze surowego przedmiotu. Zastrzega się co do wyżej wspomnianych ulg, iż odnoszą się one do przedmiotów, koniecznych dla własnej gospodarczej potrzeby.

c) Mieszkańcy obustronnych granicznych stref celnych mogą w celu chwilowego użytku w przeciwległej strefie celnej przewozić bez cła i innych opłat tam i z powrotem przybory do Komunji św. i do namaszczenia, oraz książki przeznaczone do religijnego użytku, narzędzia rzemieślnicze i inne, oraz instrumenta i maszyny. Nie narusza to w niczem zakazów przywozu i wywozy. Na przewóz aktów adwokackich, projektów i rysunków technicznych potrzeba specjalnego zezwolenia właściwej władzy administracyjnej.

d) Właściciele gruntów przeciętych granicą lub takich, których wspólność gospodarcza została przez granice naruszoną, a które wyzyskiwane w celach rolniczych lub leśnych położone są w celnym obwodzie granicznym, tworząc pojedyńczo lub w większej ilosci gospodarczą jednostkę mogą bez cła i innych opłat przewozić tam i z powrotem potrzebne dla zagospodarowania tych gruntów zwierzece i roślinne nawozy, nasiona i ziarno, rozsady i sadzonki do zalesienia oraz uzyskane z tych gruntów plony i inne produkta rolne, narzędzia i podwody wraz z żywym inwentarzem roboczym, jak niemniej nizej wyliczone zawarte w ziemi

Zöllen und sonstigen Abgaben aus- und einführen. Holz, Weiden und Torf dürfen indessen nur soweit sie zur Befriedigung des eigenen Wirtschaftsbedarfs dienen, über die Grenze gebracht werden. Metalle, Kohle und sonstige im Bergwerksbetriebe gewonnene Bodenbestandteile sowie Erdöl sind von den vorstehend erwähnten Vergünstigungen ausgeschlossen. Die obenbezeichneten Personen sind ferner befugt, das zu ihrem Wirtschaftsbetriebe gehörige Weidevieh frei von Zöllen und sonstigen Abgaben auf ihre jenseits der Grenze gelegenen Grundstücke hin- und wieder zurückzutreiben. Den Eigentümern stehen sonstige auf Grund irgendwelcher Rechtsansprüche zur Nutzung von Grundstücken berechtigte Personen gleich.

3. Soweit für die im Abs. 2 unter a, b und d bezeichneten Gegenstände Aus- und Einfuhrverbote bestehen, bedarf es zur Aus- und Einfuhr solcher Gegenstände in diesen Fällen keiner besonderen Bewilligung.

Artikel 13

1. Die Zollbehörden der beiden vertragschließenden Teile sind berechtigt, die erforderlichen Aufsichtsmaßnahmen anzuordnen, um eine mißbräuchliche Ausnutzung der im Artikel 12 vorgesehenen Erleichterungen zu verhindern. Sie werden sich gegebenenfalls hierüber gegenseitig ins Benehmen setzen. Die von den Behörden des einen Teiles getroffenen Maßnahmen dürfen erst eine Woche, nachdem sie den Behörden des anderen Teiles bekanntgegeben worden sind, in Wirksamkeit gesetzt werden.

2. Die im Artikel 12 Abs. 2 unter b und c bezeichneten Gegenstände dürfen erst nach vorheriger Anmeldung bei den von den Zollbehörden im beiderseitigen Einvernehmen bestimmten Zollabfertigungsstellen über die Grenze gebracht werden. Diese Beschränkung greift nicht Platz für Handwerker und Arbeiter, die mit ihren gewöhnlichen Werkzeugen, wie Hammer, Sägen, Schaufeln, Äxten usw., die Grenze überschreiten.

3. Für die Überführung von Maschinen und Tieren sind folgende Bedingungen zu stellen:

a. Maschinen (Artikel 12 Abs. 2 unter c und d)

Der Besitzer der Maschinen hat sich unter deren näheren Bezeichnung den beiderseitigen Zollbehörden gegenüber zur Rückbeförderung nach Beendigung der Arbeiten zu verpflichten. Eine Sicherheitsleistung darf hierfür nicht gefordert werden. Die mit der Beförderung der Maschinen über die Grenze beauftragte Person hat einen Identitätsnachweis für die Maschine mit sich zu führen und auf Verlangen den zuständigen Behörden vorzuzeigen.

składniki, a mianowicie, kamienie naturalne, żwir, piasek, glinę, glinkę (il). To samo odnosi się też do drzewa, wiklin i torfu, o ile te przedmioty służą, do zaspokojenia własnej potrzeby. — Metale i węgiel, oraz tym podobne produkty ziemne, które stanowią przedmiot eksploatacji górniczej, jak niemniej i naftanie podlegają powyższym ulgom. Wyżej wykazani uprawnieni mogą również przeprowadzać tam i z powrotem przez granicę z uwolnieniem od cła i innych opłat bydło, stanowiące ich inwentarz gospodarczy na pastwiska trwałe lub czasowe, na grunty, położone po przeciwległej stronie granicy. Równouprawnionemi z właścicielami są osoby, użytkujące obszary lub kawałki ziemi na mocy jakiegokolwiek tytułu prawnego.

3. W wypadkach, przewidzianych niniejszemi postanowieniami nie potrzeba pozwolenia osobnego na wywóz lub przewoz przedmiotów, wyliczonych w ustępie 2. a) b) i d) i to bezwzględnie czy dla tych przedmiotów istnieją zakazy wywozu lub przywozu.

Artykuł 13

1. Władze celne obu stron zawierających układ są uprawnione do wydawania zarządzeń kontrolnych, koniecznych dla udaremnienia nadużyć przy korzystaniu z ulg, przewidzianych w artykule 12. W razie potrzeby władze te porozumieją się między sobą w powyższym przedmiocie. Zarządzenia wydane przez władze jednej strony, mogą uzyskać moc obowiązującą dopiero po upływie jednego tygodnia od chwili, kiedy zostały podane do wiadomości strony drugiej.

2. Przedmioty oznaczone artykułem 12. ustęp 2. b) i c) mogą być dopiero po uprzedniem uwiadomieniu przewożone przez granicę i to tylko przez komory, ustalone przez obopólne porozumienie władz celnych. Ograniczenie to nie stosuje się do rzemieślników i robotników, którym się zezwala, aby granicę przekraczali, niosąc ze sobą zwyczajne narzędzia robocze, jak młoty, piły, łopaty, sie kiery itd.

3. Co do przewożenia maszyn i zwierząt stawia się następujące warunki:

a) maszyny (artykuł 12 ustęp 2. c) d).

Właściciel maszyny winien przy równoczesnem szczegółowem opisaniu wzgl. określeniu tych maszyn u władz celnych obu stron zobowiązać się, że odstawi je z powrotem po skończeniu robót. Kaucji gwarancyjnej za to żądać nie wolno. Osoby, którym powierzono przewiezienie maszyn przez granicę, winny mieć ze sobą zaświadczenie tożsamości maszyny i okazać go na żądanie właściwych władz.

b. Tiere (Artikel 12 Abs. 2 unter d)

Den beiderseitigen Zollbehörden ist je ein ortspolizeilich beglaubigtes Verzeichnis des gesamten Tierbestandes des Grundbesitzers, bei mehreren Gütern des Bestandes des Gutes, auf dem die Tiere gewöhnlich untergebracht sind, und eine Erklärung zu überreichen, in der sich der Eigentümer zur Rückbeförderung verpflichtet. Das Verzeichnis des Tierbestandes ist nach Bedarf vierteljährlich richtigzustellen. Der Transportleiter muß für jedes Tier einen Nachweis mit sich führen, in dem eine genaue Beschreibung des Tieres enthalten ist. Bei Geflügel, Ziegen und Schafen genügt ein Nachweis über die Zahl der Herde. Pferde müssen durch Brand oder durch Plombierung an Mähne oder Schwanz, Horn- und Borstenvieh muß durch Brand oder Ohrberingung gekennzeichnet sein. Veränderungen, die während des Aufenthalts der Tiere jenseits der Grenze durch Verenden, Notschlachtungen oder natürliche Vermehrung entstehen, sind von dem Eigentümer oder Transportleiter den beiderseitigen Zollbehörden tunlichst bald anzuzeigen. Milch und die daraus hergestellten Stoffe sowie Fleisch notgeschlachteter Tiere sind nach dem Lande des Betriebssitzes zurückzuführen. Die Zollbehörden können aus Zweckmäßigkeitsgründen Ausnahmen zulassen.

b) zwierzęta (artykuł 12 ustęp 2. d)

Obopólnym władzom celnym winien być doręczony, potwierdzony przez miejscową policję wykaz ogólnego stanu wierząt właściciela gruntu, w wypadku zaś większej liczby majątków (gruntów) stan zwierząt tego majątku, na którym one zwyczajnie przebywają. Wykaz ten winien być w miarę potrzeby kwartalnie uzupełniany i zawierać zobowięzanie właściciela, że bydło to napowrót odprowadzi do miejsca zwykłego postoju. Prowadzący transport bydła ma mieć przy sobie dla każdej sztuki zaświadczenie, w którem uwidoczniony jest dokładny opis tego zwierzęcia. O ile rozchodzi się o drób, owce i kozy, wystarczy podać w wykazie ich ogólną liczbę. Konie winny mieć znaki wypalane lub też plomby wszczepione w grzywę lub w ogon, bydło rogate i nierogacizna winny mieć znaki palone lub plomby w uszach. Zmiany, które zajdą w czasie przebywania zwierząt po drugiej stronie granicy skutkiem padnięcia, dorżnięcia lub skutkiem naturalnego pomnożenia się, musi właściciel lub przewodnik transportu podać jaknajrychlej do wiadomości władz celnych obu stron. Mleko i jego przetwory jak niemniej mięso zwierząt dorżniętych winny być przewiezione do tego kraju, gdzie znajduje się główna siedziba gospodarcza. Władze celne mogą jednak ze względów praktycznych przyzwolić na wyjątki.

III. Allgemeine und Schlußbestimmungen

Artikel 14

Das gegenwärtige Abkommen findet auf denjenigen Teil der Grenze, der durch das oberschlesische Abstimmungsgebiet führt, keine Anwendung.

Artikel 15

Jeder der vertragschließenden Teile ist berechtigt, zeitweise oder dauernd einzelne Städte in seinem Gebiete von den Bestimmungen dieses Abkommens auszuschließen oder die darin vorgesehenen Vergünstigungen für solche Städte einzuschränken.

Artikel 16

1. Durch die Bestimmungen der Abschnitte I und II werden die gesundheits- und veterinärpolizeilichen Vorschriften beider Teile nicht berührt. Das gleiche gilt für die Zollvorschriften, soweit darüber nicht in diesem Abkommen selbst Bestimmung getroffen ist.

2. Die Bestimmungen der Abschnitte I und II können im Falle einer allgemeinen Grenzsperre auch aus anderen

III. Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 14

Niniejszy układ nie dotyczy tej części granicy, która przechodzi przez Górnośląski obwód plebiscytowy.

Artykuł 15

Każda ze stron układ zawierających zastrzega sobie prawo tymczasowego lub stałego wyjęcia z pod przepisów niniejszego układu poszczególnych miast, położonych w swym pasie granicznym oraz ograniczenia dla tych miast ulg, przewidzianych w układzie.

Artykuł 16

1. Postanowienia rozdziału I. i II. nie naruszają stosowania ustawowych przepisów celnych — o ile w treści niniejszego układu nie powzięto co do tego postanowienia — a również nie naruszają one policyjnych przepisów zdrowotnych i weterynaryjnych obu stron.

2. Postanowienia rozdziału I. i II. mogą być w razie ogólnego zamknięcia granicy zawieszone

als gesundheits- und veterinärpolizeilichen Gründen vorübergehend außer Kraft gesetzt werden. Soweit nicht eine solche Maßnahme vorher rechtzeitig bekannt gegeben worden ist, muß den mit Ausweis versehenen Personen auch während der Sperre die Rückkehr über die Grenze gestattet werden.

Artikel 17

1. Weitere Erleichterungen als die im Abschnitt I vorgesehenen können im Falle eines besonderen Bedürfnisses im unmittelbaren Einvernehmen der zuständigen Behörden der beiden vertragschließenden Teile zugestanden werden. Die Erleichterungen können auch darin bestehen, daß an Stelle der an sich zuständigen Verwaltungsbehörden (Artikel 3 Abs. 4) andere Behörden, deren Sitz für die Beteiligten günstiger gelegen ist, mit der Ausstellung der Ausweise betraut werden.

2. Wo die wirtschaftlichen Verhältnisse es als wünschenswert und zulässig erscheinen lassen, können in unmittelbarem Einvernehmen der zuständigen Behörden der beiden vertragschließenden Teile für Holz, das beim Fällen jenseits der Grenze zu liegen kommt, für Entnahme von Sand von eigenen oder gepachteten Grundstücken jenseits der Grenze sowie von Wasser zum eigenen Wirtschaftsgebrauche weitergehende Erleichterungen als die im Abschnitt II vorgesehenen vereinbart werden. Auf gleichem Wege können die Bestimmungen des Artikels 12 Abs. 2 unter a bis c abgeändert oder ergänzt werden.

Artikel 18

1. Jeder der vertragschließenden Teile wird dem anderen Teile ein Verzeichnis seiner Gemeinden und Gutsbezirke übermitteln, deren Bewohner die im Artikel 3 bezeichneten Ausweise zu erhalten berechtigt sind. Das Verzeichnis ist entsprechend zu berichtigen, falls nach seiner Aufstellung von der Befugnis des Artikels 15 Gebrauch gemacht wird.

2. Die vertragschließenden Teile werden einander ferner mitteilen, welche Stellen als Behörden im Sinne der Artikel 3 Abs. 4, Artikel 8 Abs. 1, 2, Artikel 9 Abs. 1, Artikel 12 Abs. 2 unter c, Artikel 13 und Artikel 17 Abs. 2 zu betrachten sind.

Artikel 19

1. Die zuständigen Verwaltungsbehörden zweiter Instanz (Regierungspräsidenten — Wojewoden; Landesfinanzämter — Oberzolldirektionen) sollen, falls sich

przejściowo także z innych powodów, aniżeli ze względów policyjno-zdrowotnych — lub policyjno-weterynaryjnych. — O ile takiego zarządzenia nie podano uprzednio dość wcześnie do publicznej wiadomości, należy również w czasie trwania zamknięcia granicy zezwolić osobom zaopatrzonym w przepustkę na powrót przez granicę.

Artykuł 17

1. Poza ulgami, przewidzianemi w rozdziale I. mogą być przyznane dalsze ulgi w razie nadzwyczajnej potrzeby drogą bezpośredniego porozumienia się właściwych urzędów obu stron zawierających układ. Ulgi te mogą być tego rodzaju, ze wystawienie przepustek może być powierzone takim urzędom wzgl. władzom, których siedziba leży korzystniej niż siedziba tych władz, które są w zasadzie uprawnione do wystawiania przepustek (artykuł 3, ustęp 4).

2. Gdzie tego wymagać będą stosunki gospodarcze, a okaże się to dozwolonem, mogą w bezpośredniem porozumieniu powołane władze i urzędy obu stron zawierających układ ustanowić ulgi, idące dalej niż ulgi, wyszczególnione w rozdziale II. dla przewozu drzewa, które przy ścinaniu spadnie poza linję graniczną, dla wydobywania piasku z własnych lub dzierżawionych gruntów, położonych poza granicą, dla czerpania wody dla własnego użytku gospodarczego. W ten sam sposób mogą również uledz zmianie lub być uzupełnione postanowienia artykułu 12 ustęp 2 a) do c).

Artykuł 18

1. Każda za stron zawierających układ prześle stronie drugiej wykaz swych gmin i obszarów dworskich, których mieszkańcy są uprawnieni do otrzymywania przepustek, określonych artykułem 3. Zestawienie to winno być odpowiednio uzupełnione o ile po jego sporządzeniu zastosowano przepisy artykułu 15.

2. Strony zawierające układ podadzą sobie obopólnie te władze wzgl. urzędy, które należy uważać jako takie po myśli artykułu 3. ustęp 4., artykułu 8. ustęp 1, 2., artykułu 9. ustęp 1., artykułu 12. ustęp 2., pod c), artykułu 13. i artykułu 17. ustęp 1, 2.

Artykuł 19

1. Właściwe władze administracyjne drugiej instancji (prezydenci rejencji-wojewodowie, władze skarbowe-dyrekcje ceł) winny w razie pojawienia

bei der Durchführung des Abkommens Schwierigkeiten ergeben sollten, zur Beseitigung solcher Schwierigkeiten unmittelbar miteinander ins Benehmen treten.

2. Die im Abs. 1 bezeichneten Behörden des einen Teiles haben die entsprechenden Behörden des anderen Teiles von den in ihrem Bezirke gemäß Artikel 15 und 16 des Abkommens verfügten Abweichungen von den in den Abschnitten I und II des Abkommens getroffenen Bestimmungen jeweils unverzüglich in Kenntnis zu setzen.

Artikel 20

1. Dieses Abkommen soll mit möglichster Beschleunigung ratifiziert werden und mit dem Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft treten.

2. Das Abkommen tritt mit dem Ablauf des 31. Dezember 1924 außer Kraft, falls sich die vertragschließenden Teile nicht bis zum 30. September 1924 über seine Verlängerung verständigt haben. Es kann schon früher für das Ende eines Kalendervierteljahrs mit dreimonatiger Frist von jedem der vertragschließenden Teile aufgekündigt werden.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in deutscher und polnischer Sprache

in Posen, am 29. April 1922.

Eckardt Szembek

się przeszkód przy przeprowadzeniu niniejszego układu, porozumieć się ze sobą bezpośrednio celem usunięcia takich trudności.

2. Władze jednej ze stron, wymienione w ustępie 1. winny każdorazowo niezwłocznie powiadomić odpowiednie władze strony przeciwnej o zmianach postanowień, powziętych w rozdziałach I. i II. układu, zarządzonych przez nie (przez władze jednej strony) w swym obwodzie w myśl artykułów 15. i 16. niniejszego układu.

Artykuł 20

1. Układ ten winien być ratyfikowany w jaknajkrótszym czasie i wejść w życie z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

2. Układ ten traci swą ważność z dniem 31. grudnia 1924 r. — o ile zawierające go strony nie porozumieją się przed dniem 30. września 1924 r. co do dalszego jego przedłużenia. Każda ze stronp zawierających ten układ może wypowiedzieć go już wcześniej z terminem 3 miesięcznym przed końcem każdego kwartału kalendarzowego.

Układ ten sporządza się w dwuch pierwopisach w językach niemieckim i polskim.

W Poznaniu, dnia 29. April 1922 r.

Eckardt Szembek

Schlußprotokoll

zu dem deutsch-polnischen Abkommen über Erleichterungen des Grenzverkehrs.

Bei der am heutigen Tage erfolgten Unterzeichnung des deutsch-polnischen Abkommens über Erleichterungen des Grenzverkehrs haben sich die beiderseitigen Bevollmächtigten noch über die nachstehenden Punkte geeinigt:

I. Zu Artikel 1 Abs. 1

Im Hinblick darauf, daß durch die deutsch-polnische Grenze eine Anzahl Kirchensprengel durchschnitten werden, sollen Geistliche, deren Amtssitz sich in dem Gebiete des einen Teiles befindet, die aber ihre amtliche Tätigkeit innerhalb solcher durchschnittener Kirchensprengel auch im Gebiete des anderen Teiles auszuüben haben, sowie

Protokół końcowy

do niemiecko-polskiego układu o ulgach w ruchu granicznym

Przy podpisaniu w dniu dzisiajszym niemiecko-polskiego układu o ulgach w ruchu granicznym doszli obustronni pelnomocnicy jeszcze do porozumienia w punktach nastepujacych:

I. do artykułu 1. ustep 1

Zważywszy, że szereg parafji przecięty zostal przez niemiecko-polską granice, nie należy utrudniać duszpasterzom, których siedziba urzędowa znajduje sie na obszarze jednej ze stron, a którzy muszą wykonywać urzędowe czynnosci w obwodzie takich przeciętych parafji i na obszarze drugiej

die zu ihrer Begleitung gehörigen Personen (Küster, Chorsänger usw.) an der Verrichtung ihrer seelsorgerischen Obliegenheiten in diesem Gebiete nicht behindert werden, wenn sie im Besitze der im Artikel 3 vorgesehenen Ausweise sind.

II. Zu Artikel 1 Abs. 1, 2, Artikel 2 Abs. 2, Artikel 12 Abs. 1

Falls sich ein Bedürfnis dafür herausstellen sollte, den in dem Artikel 1 Abs. 1, 2, Artikel 2 Abs. 2 und Artikel 12 Abs. 1 bezeichneten Zwischenraum von 10 Kilometer auf 15 Kilometer zu erweitern, bleibt eine Verständigung der vertragschließenden Teile hierüber vorbehalten.

III. Zu Artikel 3 Abs. 1

Durch die Bestimmungen des Abkommens wird das Recht der Behörden der beiden vertragschließenden Teile nicht berührt, die Ausstellung der im Artikel 3 bezeichneten Ausweise zu versagen, wenn der Befugnis zur Reise gesetzliche Hindernisse im Sinne der landesgesetzlichen Paßbestimmungen entgegenstehen.

IV. Zu Artikel 5 Abs. 1

Die in dem Artikel 5 Abs. 1 vorgesehenen Vergünstigungen sollen Ärzten, Tierärzten, Hebammen, Geistlichen und anderen Kirchendienern, Angestellten von Wasser- und Meliorationsgenossenschaften sowie von Wasserleitungsbetrieben, Arbeitern, Handwerkern, Kirchendienern innerhalb des Sprengels, wie auch Kindern zur Teilnahme an den durch den Seelsorger erteilten Religionsunterricht gewährt werden. Soweit sich ein Bedürfnis nach Ausdehnung des vorstehend bezeichneten Personenkreises herausstellen sollte, bleibt eine Verständigung der Regierungen der beiden vertragschließenden Teile vorbehalten.

V. Zu Artikel 12 Abs. 2 unter d

Die Aus- und Einfuhr von Weiden über den eigenen Wirtschaftsbedarf hinaus wird unter den im Artikel 12 Abs. 2 unter d vorgesehenen Voraussetzungen, soweit es sich um Weidenpflanzungen handelt, die zur Zeit des Inkrafttretens des Abkommens bestehen, gegen Entrichtung einer Abgabe gestattet werden, die in zwei vom Hundert der auszuführenden Menge besteht.

VI. Zu Artikel 12 Abs. 2 unter d

A. In dem Protokoll der Kommission zur Festsetzung der deutsch-polnischen Grenzen vom 3. Sep-

strony oraz osobom, należącym do ich zawodowego otoczenia, jak kościelnym ministrantom itd. możności swobodnego wykonywania swych funkcji duszpasterskich na tym obszarze, o ile wykażą się w posiadaniu przepustek, przewidzianych w artykule 3.

II. do artykułu 1, ustęp 1, 2, artykułu 2, ustęp 2, artykułu 12, ustęp 1

Obie strony zawierające układ zastrzegają się co do porozumienia sie w razie powstania potrzeby rozszerzenia z 10 na 15 kilometrów strefy określonej w artykule 1, ustep 1, 2, w artykule 2, ustęp 2, oraz w artykule 12, ustęp 1.

III. do artykułu 3, ustęp 1

Postanowienia niniejszej umowy nie naruszają w niczem należacego do władz obu stron zawierajacych układ prawa odmowy w wydawaniu przepustek, przewidzianych w artykule 3, o ile ustawowe krajowe przepisy paszportowe sprzeciwają się uprawnieniu do podróży.

IV. do artykułu 5, ustęp 1

Ulg, przewidzianych w artykule 5, ustęp 1 należy udzielać lekarzom, weterynarzom, akuszerkom, duszpasterzom i innym sługom kościelnym, funkcjonarjuszom spółek wodnych i meljoracyjnych oraz zakładów wodociagowych, robotnikom, rzemieślnikom, osobom udajacym sie na naborzeństwo do kościoła w obrębie swej parafji oraz dzieciom, uczęszczajacym na naukę religji, udzielaną przez właściwego duszpasterza. Rządy obu stron zawierających układ zastrzegają sobie porozumienie sie, o ileby zaszła potrzeba rozszerzenia powyżej wyszczególnionego zestawienia osób.

V. do artykułu 13, ustęp 2d

Na wywóz i dowóz wiklin ponad własne zapotrzebowanie gospodarcze zezwala się stosownie do warunków, przewidzianych w artykule 12. ustęp 2 d), o ile rozchodzi sie o plantacje wikliny, istniejace w chwili wejścia w życie niniejszego układu za uiszczeniem opłaty, wynoszacej 2 % przeznaczonej do wywozu ilości wikliny.

VI. do artykułu 12 ustęp 2 d)

A. W protokule Komisji dla ustalenia granic niemiecko-polskich z dnia 3. września 1920 r. —

tember 1920 — Verzeichnis derjenigen Rechte, die durch Staatsvertrag zu regeln sind — ist nachstehendes bestimmt worden:

1. unter 2 »In der Gemeinde Rauschendorf«

»Die Besitzer der zu Polen fallenden Gebäude haben während der nächsten drei Jahre das Recht, diese Gebäude abzubrechen und die Baumaterialien zollfrei auszuführen.«

sowie

2. unter 3 »Für Gr. Konarczyn, Zechlau, Hohenkamp und Kupfermühle«

..... d) »Dem Besitzer des Gutes Zechlau und Vorwerk Zoßnow sind bis 31. Dezember 1922 Erleichterungen für den Grenzverkehr zwischen dem Hauptgut und dem Vorwerk zu gewähren, um Hauptgut und Vorwerk einheitlich bewirtschaften zu können. Hierzu rechnet der Austausch von Zug-, Nutz- und Spannvieh sowie Saatgetreide — Dünger sowie landwirtschaftliche Maschinen zwischen Hauptgut und Vorwerk.«

B. In der Ergänzung der Grenzbeschreibung im Abschnitt Ba bis Bb (Anlage zum Protokoll der in Danzig am 3. September 1920 abgehaltenen Hauptsitzung der Kommission zur Festsetzung der deutsch-polnischen Grenzen) ist folgendes erklärt worden:

»Die Deutsche Delegation erkennt an, daß gemäß der Entscheidung der Grenzfestsetzungskommission der ganze Teil des Weges Kowalle–Sallakowo, welcher sich in der Parzelle 360 des Herrn Ferdinand Lemke befindet, Polen einverleibt werden muß. Aus dieser Auslegung der Grenzbeschreibung folgert, daß die Nordoststrecke der Parzelle 360b von Deutschland abgetrennt wird. Die Polnische Delegation verpflichtet sich, ihrerseits das Nötige zu veranlassen, daß der Besitzer Lemke, dessen Besitz zum Teil infolge der vorerwähnten Veränderung der Grenze an Polen fällt, auf die Dauer von fünf Jahren nicht in der Bewirtschaftung dieses an Polen fallenden Teiles behindert wird, und daß diese Vereinbarung durch einen Staatsvertrag zwischen Deutschland und Polen festgelegt wird.«

C. In der am 15. November 1920 in Graudenz abgehaltenen Sitzung der Kommission zur Festsetzung der deutsch-polnischen Grenzen ist bestimmt:

zestawienie tych uprawnień, które winny być uregulowane przez układ państwowy — postanowiono co następuje:

1. pod 2 »w gminie Czemanowo (Rauschendorf)«

»że w gminie Czemanowo (Rauschendorf) właściciele budynków, które w tej gminie do Polski przypadły, mają prawo, w okresie najbliższych 3 lat budynki te rozebrać i uzyskane w ten sposób materjały budowlane przenieść wzgl. przewieźć na stronę przeciwną z uwolnieniem od cła.«

2. pod 3. — analogicznie dla gmin Wielkich Konarzyn, Ciecholew, Hohenkamp, Kupfermuehl

..... d) »Właściciel majątku Ciecholewy i folwarku Sosnow ma do 31. grudnia 1922 r. zapewnione ulgi ruchu granicznego między swym głównym majątkiem i folwarkiem celem możności prowadzenia jednolitej gospodarki na obu tych objektach. Pod ulgami temi rozumie się wymianę między głównym majątkiem a folwarkiem żywego inwentarza pociągowego i użytkowego oraz zaprzęgowego, dalej zboża do siewu, nawozów i maszyn rolniczych.«

B. W uzupełnieniu opisu granicy w odcinkach Ba) Bb zał do protokułu, odbytego dnia 3. września 1920 r. głównego posiedzenia Komisji Granicznej w Gdańsku oświadczono do następuje:

»Niemiecka delegacja uznaje, że stosownie do decyzji Komisji Granicznej, cała cześć drogi Kowale-Salakowo, która znajduje sie w parceli 360, należącej do Ferdynanda Lemke, musi być wcielona do Polski. Z takiego objaśniennia opisu wynika, że północno-zachodnia część parceli 360 b zostaje odcięta od Niemiec. Polska delegacja zobowiązuje się spowodować ze swej strony wszystko potrzebne, aby właścicielowi Lemke, którego posiadłość częściowo z powodu wyżej wymienionej zmiany granicy przypada do Polski, przez przeciąg 5 lat przy zagospodarowywaniu tej do Polski przypadłych części nie robiono trudności i żeby ta umowa została potwierdzona przez układ państwowej miedzy Niewami a Polska.«

C. Na posiedzeniu zaś plenarnem Komisji Granicznej, odbytem w Grudziądzu 15, listopada 1920 r. postanowiono co następuje:

..... »Die dem Besitzer Franz Kasporowitz in Wansen gehörige Parzelle 103/37 wird jedoch bei Deutschland belassen. Ein Protokoll wird aufgenommen werden, um Herrn Kasporowitz zu gestatten, seinen Kalk frei nach Polen zu bringen.«

Die vorstehend unter A 1 und C verzeichneten Vergünstigungen sollen gewährt werden, auch soweit sie über die in dem Abkommen vorgesehenen Erleichterungen hinausgehen.

Die unter A 2 und B enthaltenen Zusicherungen sind durch die Bestimmungen der Artikel 12 und 13 des Abkommens als erfüllt anzusehen. Die darin vorgesehenen Erleichterungen werden dem Besitzer des Gutes Zechlau bis zum 31. Dezember 1922, dem Besitzer Lemke bis zum 3. September 1925 auch dann gewährt werden, wenn das Abkommen vor diesem Zeitpunkt außer Kraft treten sollte.

VII. Zu Artikel 16 Abs. 1

Die beiden vertragschließenden Teile behalten sich eine besondere Verständigung darüber vor, in welcher Weise ihre gesundheits- und veterinärpolizeilichen Vorschriften im Hinblick auf die Erleichterungen, die durch das Abkommen für die Grenzkreise vorgesehen sind, gehandhabt werden sollen.

VIII. Zu Artikel 20 Abs. 1

Über den Zeitpunkt des Inkrafttretens auf der Strecke von dem Punkte an, an dem die gegenwärtigen Grenzen von Ostpreußen, Polen und Litauen zusammenstoßen, bis zu der Kunststraße von Lyck nach Grajewo bleibt eine besondere Vereinbarung vorbehalten.

IX. Durch die Bestimmungen des vorliegenden Abkommens wird in keiner Weise den Vereinbarungen vorgegriffen, die durch einen beiderseitigen Handelsvertrag getroffen werden sollten.

Dieses Schlußprotokoll soll als wesentlicher Teil des Abkommens angesehen und gleichzeitig mit dem Abkommen ratifiziert werden sowie dieselbe Gültigkeit und Dauer haben.

Posen, den 29. April 1922.

Eckardt Szembek

..... »Parcela 103/37, która należy do Franciszka Kasprowicza z Wansen pozostaje jednak po stronie niemieckiej. Celem zapewnienia p. Kasprowiczowi prawa swobodnego wywozu wapna do Polski — spisany będzie odnośny protokół.«

Powyższe pod. A. 1 i C. wymienione ulgi, pozostają zapewnione nawet w wypadku, o ile wychodzą poza ramy ulg, przewidzianych w niniejszej umowie.

Uprawnienia wymienione pod A 2 1 B uważać należy za uskutecznione przez postanowiennia w artykule 12 i w artykule 13, niniejszej umowy. Przewidzianych tam ulg udzieli sie właścicielowi majątku Ciecholewy aż do 31. grudnia 1922 r., właścicielowi Lemke aż do 3. września 1925 r., nawet gdyby układ przed tym okresem został rozwiązany.

VII. do artykułu 16, ustęp 1

Obie strony układ zawierające postanawiają, ze o sposobie wykonywania przepisów policji zdrowotnej i weterynaryjnej z uwagi na ulatwienia, które dla powiatów granicznych układ niniejszy przewiduje, ma przyjść do skutku osobne porozumienie.

VIII. do artykułu 20 ustęp 1

Zastrzega się późniejsze ustalenie terminu wejścia w życie umowy tej na odcinku granicy od punktu, gdzie się zbiegają obecnie granice Polski, Prus Wschodnich i Litwy aż do szosy, która prowadzi z Lyck do Grajewa.

IX. Przepisy niniejszego układu nie przesądzają w niczem właściwych postanowień przyszłej obopólnej umowy handlowej.

Niniejszy protokół końcowy winien być uważany jako część istotna układu, równocześnie z nim winien być ratyfikowanym i posiadać tę samą ważność oraz trwać równie długo.

Poznań, dnia 29. kwietnia 1922.

Eckardt Szembek

Verordnung über gewerbliche Schutzrechte der Angehörigen Kanadas. Vom 10. August 1922.

Auf Grund des § 17 des Ausführungsgesetzes zum Friedensvertrage vom 31. August 1919 (Reichsgesetzbl. S. 1530) und des Gesetzes zur Sicherung von gewerblichen Schutzrechten deutscher Reichsangehöriger im Ausland vom 6. Juli 1921 (Reichsgesetzbl. S. 828) wird bestimmt:

Die gesetzlichen Fristen für die Zahlung von Patentjahresgebühren werden, soweit sie nicht vor dem 1. August 1914 abgelaufen sind, nachträglich zugunsten der Angehörigen Kanadas bis zum 4. Juni 1922 verlängert.

Patente, die nach den bisher geltenden Vorschriften infolge Nichtzahlung einer Jahresgebühr in der Zeit vom 1. August 1914 bis zum Ablauf des 4. Juni 1922 erloschen sind, treten wieder in Kraft, sofern die Zahlung der rückständigen Beträge bis zu dem letztgenannten Zeitpunkt nachgeholt worden ist.

Unberührt bleiben die Rechte desjenigen, der vor der Veröffentlichung dieser Bekanntmachung den Gegenstand eines Patents in gutem Glauben im Inland in Benutzung genommen hat. Der Benutzung steht es gleich, wenn die zur Benutzung erforderlichen Veranstaltungen getroffen sind. Der Benutzer ist befugt, die Erfindung für die Bedürfnisse seines eigenen Betriebs in eigenen oder fremden Werkstätten auszunutzen. Diese Befugnis kann nur zusammen mit dem Betriebe vererbt oder veräußert werden.

Diese Verordnung tritt mit der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 10. August 1922.

Der Reichsminister der Justiz
Dr. Radbruch

Verordnung zur Ergänzung der Verordnung über die Gewährung freier Eisenbahnfahrt und einer Entschädigung an die Mitglieder des vorläufigen Reichswirtschaftsrats. Vom 8. August 1922.

Die Verordnung über die Gewährung freier Eisenbahnfahrt und einer Entschädigung an die Mitglieder des vorläufigen Reichswirtschaftsrats vom 28. Juni 1920 (Reichsgesetzbl. S. 1335) in der Fassung der Verordnung vom 1. Dezember 1921 (Reichsgesetzbl. S. 1493) wird wie folgt ergänzt:

I. Im § 1 Ziffer 2 wird als letzter Absatz eingefügt:

Die Mitglieder des vorläufigen Reichswirtschaftsrats erhalten zu der ihnen nach dieser Verordnung zustehenden Aufwandsentschädigung und Reiseentschädigung folgende Teuerungszuschläge:

Vom 1. Dezember 1921 ab
die Mitglieder, die im Bereiche der Stadtgemeinde Berlin ihren Wohnsitz haben, 50 vom Hundert,
die anderen Mitglieder 100 vom Hundert.

Vom 1. April 1922 ab
die Mitglieder, die im Bereiche der Stadtgemeinde Berlin ihren Wohnsitz haben, 100 vom Hundert,
die anderen Mitglieder 150 vom Hundert.

Vom 1. Juli 1922 ab
die Mitglieder, die im Bereiche der Stadtgemeinde Berlin ihren Wohnsitz haben, 100 vom Hundert,
die anderen Mitglieder 200 vom Hundert.

Vom 1. August 1922 ab
die Mitglieder, die im Bereiche der Stadtgemeinde Berlin ihren Wohnsitz haben, 200 vom Hundert,
die anderen Mitglieder 500 vom Hundert; der Teuerungszuschlag zu der Reiseentschädigung bleibt jedoch der gleiche wie für die Zeit ab 1. Juli 1922.

Die monatlichen Bezüge der Mitglieder dürfen einschließlich der Teuerungszuschläge für die Zeit bis Ende Juni 1922 einen Betrag von 5 000 Mark, für die Zeit ab 1. Juli 1922 einen solchen von 10 000 Mark nicht überschreiten. Sind die einem Mitglied zustehenden Beträge in einem Monat höher als 5 000 beziehungsweise 10 000 Mark, so kann auch der Mehrbetrag nachträglich bezahlt werden, wenn und soweit in den beiden nächstfolgenden Monaten die Bezüge dieses Mitglieds unter 5 000 beziehungsweise 10 000 Mark zurückbleiben.

II. § 2 erhält folgenden 3. Absatz:

Der Vorsitzende des vorläufigen Reichswirtschaftsrats erhält zu der ihm nach dieser Verordnung zustehenden Gesamtaufwandsentschädigung folgende Teuerungszuschläge:

Vom 1. Dezember 1921 ab
einen Teuerungszuschlag von 50 vom Hundert,
vom 1. April 1922 ab
einen Teuerungszuschlag von 100 vom Hundert,
vom 1. August 1922 ab
einen Teuerungszuschlag von 200 vom Hundert.

Diese Bestimmungen haben rückwirkende Kraft vom 1. Dezember 1921.

Berlin, den 8. August 1922.

Der Reichswirtschaftsminister
Schmidt

Der Reichsminister der Finanzen
Dr. Hermes

Der Reichsverkehrsminister
Im Auftrag
Vogel

Bekanntmachung über den Schutz von Erfindungen, Mustern und Warenzeichen auf einer Ausstellung. Vom 5. August 1922.

Der durch das Gesetz vom 18. März 1904 (Reichsgesetzbl. S. 141) vorgesehene Schutz von Erfindungen, Mustern und Warenzeichen tritt ein für die in Wesel vom 17. bis 21. August 1922 stattfindende dritte Niederrheinische Messe.

Berlin, den 5. August 1922.

Der Reichsminister der Justiz
In Vertretung
Dr. Joël

Bekanntmachung über das Reichsgesetzblatt. Vom 5. August 1922.

Vom 1. Oktober 1922 ab beträgt der Bezugspreis des Reichsgesetzblatts vierteljährlich für Teil I 45 Mark, für Teil II wie bisher 60 Mark.

Berlin, den 5. August 1922.

Der Reichsminister des Innern
Im Auftrag
Dr. Brecht

Herausgegeben vom Reichsministerium des Innern. – Verlag des Gesetzsammlungsamts, Berlin NW 40, Scharnhorststr. 4. – Gedruckt in der Reichsdruckerei, Berlin.
Den Bezug des Reichsgesetzblatts (auch älterer Jahrgänge und einzelner Nummern) vermitteln die Postanstalten.
Einzelne Nummern können auch unmittelbar beim Gesetzsammlungsamte bezogen werden.